

Verslag over de solvabiliteit en financiële toestand

5/05/2017

Crelan Insurance

INHOUDSTAFEL

1. Management Summary	4
2. Activiteiten en Prestaties	4
2.1. Activiteiten en bedrijfsgegevens	4
2.2. Verzekeringsresultaat	6
2.2.1. Cijfers 31/12/2016	7
2.2.2. Cijfers 31/12/2015	9
2.3. Beleggingsresultaat	10
2.4. Prestaties op overig gebied	12
2.5. Overige materiële informatie	12
3. Bestuursstelsel	12
3.1. Algemene informatie	12
3.1.1. Raad van Bestuur	12
3.1.2. Directiecomité	13
3.1.3. Gespecialiseerde comités	13
3.1.4. Beloningsbeleid	13
3.1.5. Materiële transacties met aandeelhouders en effectieve leiders	13
3.1.6. Bevoegdheid van de sleutelfuncties	14
3.1.7. Samenstelling Raad van Bestuur (31/12/2016)	14
3.1.8. Samenstelling Directiecomité (31/12/2016)	14
3.2. Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	14
3.2.1. Specifieke vereisten	14
3.2.2. Procedure beoordeling	15
3.3. Risicomanagementsysteem	15
3.3.1. Beschrijving	15
3.3.2. Taken van de risicobeheerfunctie	15
3.4. Internecontrolesysteem	16
3.5. Compliancefunctie	17
3.6. Interneauditfunctie	18
3.6.1. Beschrijving	18
3.6.2. Onafhankelijkheid	18
3.7. Actuariële functie	18
3.8. Uitbestedingsbeleid	20
3.9. Beoordeling van de adequaatheid van het governancestelsel	20
3.10. Andere materiële informatie	20
4. Risicoprofiel	20
4.1. Verzekeringstechnisch risico	20
4.1.1. Risicopositie	20
4.1.2. Risicoconcentratie	20
4.1.3. Risicomatiging	21
4.1.4. Risicogevoeligheid	22

4.2.	Marktrisico	23
4.2.1.	Risicopositie	23
4.2.2.	Risicoconcentratie	24
4.2.3.	Risicomatiging	24
4.2.4.	Risicogevoeligheid	24
4.3.	Kredietrisico	24
4.3.1.	Risicopositie	24
4.3.2.	Risicoconcentratie	24
4.3.3.	Risicomatiging	25
4.3.4.	Risicogevoeligheid	25
4.4.	Liquiditeitsrisico	25
4.4.1.	Risicopositie	25
4.4.2.	Risicomatiging	26
4.4.3.	Risicogevoeligheid	26
4.4.4.	Toekomstige premies	26
4.5.	Operationeel risico	27
4.5.1.	Risicopositie	27
4.5.2.	Risicomatiging	27
4.5.3.	Risicogevoeligheid	27
4.6.	Andere materiële risico's	27
5.	Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	28
5.1.	Activa	28
5.1.1.	Overzicht	28
5.1.2.	Investeringen en beschikbare waarden	29
5.1.3.	Deel van de herverzekeraars	30
5.2.	Technische Voorzieningen	31
5.2.1.	Overzicht	31
5.2.2.	Beschrijving van de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die voor de waardering ervan voor solvabiliteitsdoeleinden zijn gehanteerd.	32
5.2.3.	Mate van onzekerheid	32
5.2.4.	Toelichting materiële verschillen tussen grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die voor de waardering ervan voor solvabiliteitsdoeleinden zijn gehanteerd en deze voor de waardering in de jaarrekening	32
5.2.5.	Verklaring aanpassingen	32
5.2.6.	Herverzekering	32
5.2.7.	Materiële wijzigingen	33
5.3.	Andere verplichtingen	33
5.3.1.	Overzicht	33
5.3.2.	Deferred Tax Liabilities	33
5.3.3.	Schulden	34
5.3.4.	Any other liabilities: overlopende rekeningen van het passief	34
5.4.	Alternatieve waarderingmethoden	34
5.5.	Andere materiële informatie over de waardering van activa en passiva	34
6.	Kapitaalbeheer	34
6.1.	Beheer van het eigen vermogen	34
6.2.	Kapitaalstructuur - Overzicht	35

6.3. Toelichting materiële verschillen tussen het in de jaarrekening van de onderneming opgenomen aandelenkapitaal en het positieve verschil van activa ten opzichte van verplichtingen zoals berekend voor solvabiliteitsdoeleinden	35
6.4. Solvabiliteitskapitaalvereiste	36
6.5. Minimumkapitaalvereiste	37

1. Management Summary

Dit verslag handelt over de solvabiliteit en financiële toestand van Crelan Insurance, toegankelijk voor het publiek.

2. Activiteiten en Prestaties

2.1. Activiteiten en bedrijfsgegevens

Dienstverlener: NV Crelan Insurance.

Crelan Insurance maakt deel uit van de Groep Crelan.

Maatschappelijke zetel: Sylvain Dupuislaan 251, 1070 BRUSSEL

Ondernemingsnummer: 0888.136.750

Crelan Insurance is erkend als verzekeringsonderneming bij de Nationale Bank van België (Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel) onder het nummer 02553.

Crelan Insurance is ingeschreven als tussenpersoon verzekeringen bij de FSMA (= Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, Congresstraat 12-14, 1000 Brussel) onder het nummer 101845 A voor de takken

01a,01b,02,03,04,05,06,07,08,09,10a,10b,11,12,13,14,15,16,17,18,21,22,23,24,25,26,27,28,29

Branches Solvency II:

D. Levensverzekeringsverplichtingen

(32) Andere levensverzekeringen Overige levensverzekeringsverplichtingen anders dan de verplichtingen in de verzekeringsbranches 29 tot en met 31, 33 en 34

Contactgegevens:

- Adres: Sylvain Dupuislaan 251, 1070 BRUSSEL
- Tel.: 02/558.77.39
- Fax.: 02/558.76.17
- Internet: www.crelan.be
- E-mail: crelaninsurance@crelan.be

Erkend commissaris 31/12/2016 (tot Algemene Vergadering 2017): Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v. CVBA (Maeyaert Philip)

Producten en diensten:

Crelan Insurance biedt levensverzekeringen aan die de terugbetaling van kredieten waarborgen.

- schuldsaldoverzekeringen (= SSV), als waarborg van hypothecaire kredieten en investeringskredieten
- tijdelijke verzekeringen met constant kapitaal (= TVO) en
- financieringssaldoverzekeringen (= FSV), als waarborg van consumentenkredieten

Voor SSV en TVO kunnen aanvullende overlijdenswaarborgen ongeval en opeenvolgend overlijden onderschreven worden.

Houders van gekwalificeerde deelnemingen in de onderneming:

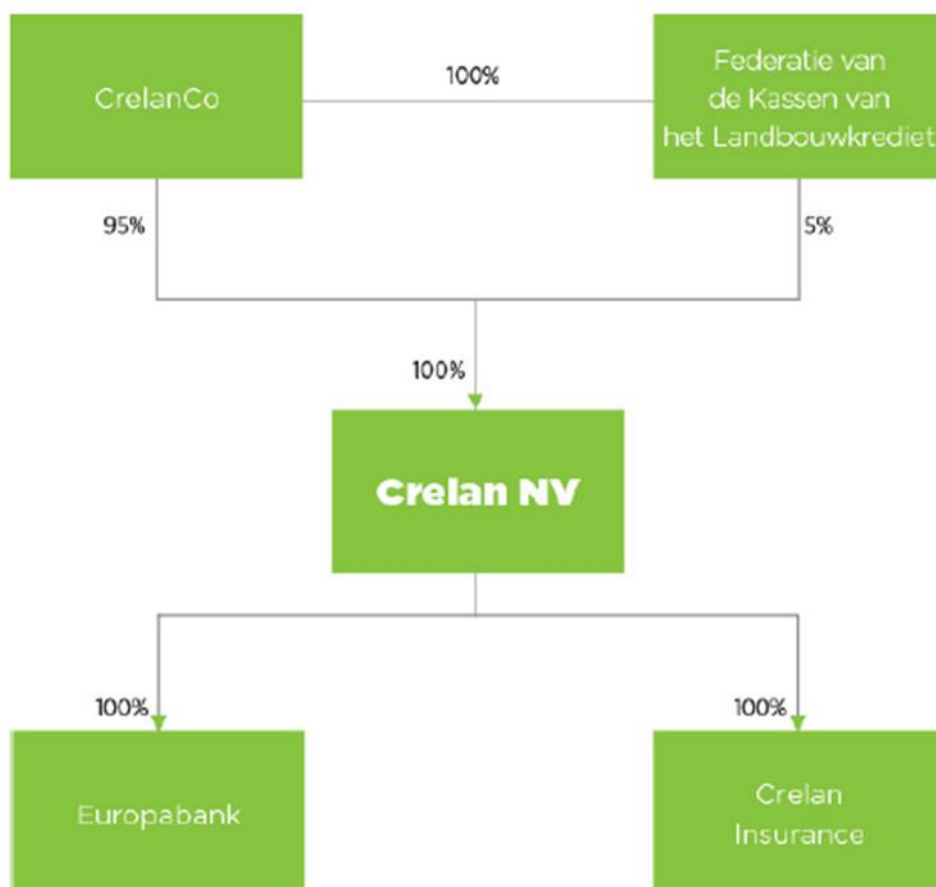
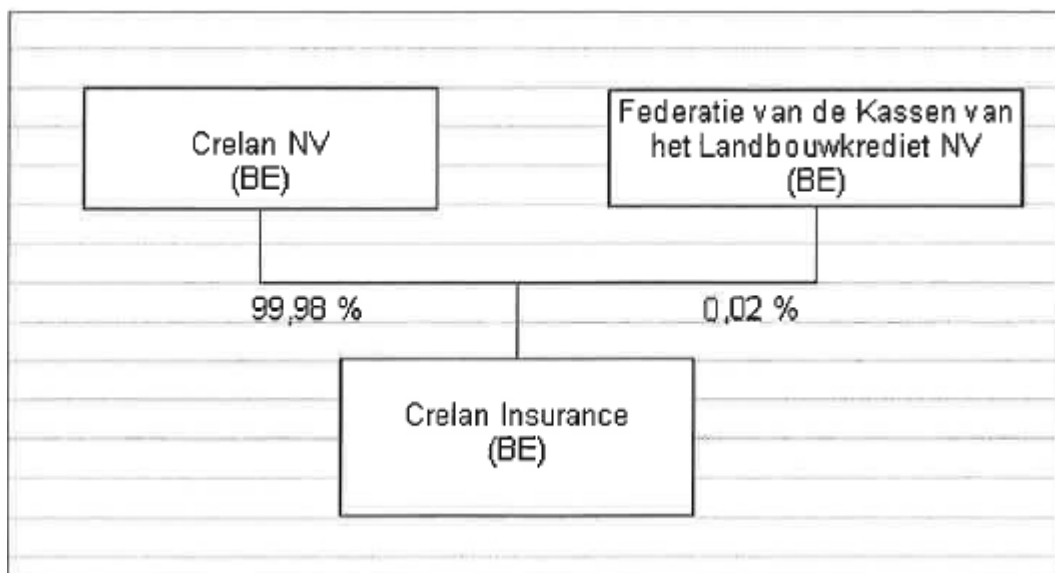
Crelan nv, Sylvain Dupuislaan 251, 1070 Brussel: 99,98% van de rechten.

Federatie van de kassen van het Landbouwkrediet nv, Sylvain Dupuislaan 251, 1070 Brussel: 0,02% van de rechten.

Verbonden ondernemingen

Crelan nv: Sylvain Dupuislaan 251, 1070 Brussel

Positie van de onderneming in de juridische structuur van de groep;
De rekeningen van Crelan Insurance zijn opgenomen in de consolidatieparameter van groep Crelan, krachtens het KB van 23 september 1992 over de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen.

De belangrijkste materiële transacties met de aandeelhouders betreffen de uitbetaling van het dividend en de vergoeding voor het gebruik van de distributiekkanalen van de aandeelhouder.

Er zijn geen andere belangrijke zakelijke of andere gebeurtenissen die zich tijdens de rapportageperiode hebben voorgedaan en die een materieel effect op de onderneming hebben gesorteerd

2.2. Verzekeringsresultaat

Alle informatie heeft betrekking op geografisch gebied België, materiële branche Leven – overlijdensverzekeringen (“other Life”).

Het technisch resultaat steeg van 4,56 miljoen EUR naar 5,22 miljoen EUR. De schade-evolutie werd gekenmerkt door een sterke daling van de afkopen in vergelijking met het voorgaande boekjaar. Gezien de portefeuille nog elk jaar groeit en de maatschappij 9 jaar bestaat, stijgt het aantal overlijdens jaarlijks en is de uitkering aan overlijdens toegenomen. De productie bleef op een hoog niveau.

De Technische Provisies Belgian GAAP stegen van 34.97 miljoen EUR naar 42.38 miljoen EUR. De schadereserve kende een sterke stijging van 0.42 miljoen EUR eind 2015 naar 1.67 miljoen EUR eind 2016. Het betreft hier overlijdens dewelke nog in behandeling zijn.

2.2.1. Cijfers 31/12/2016
Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/2016 (in eenheden van Euro.)
II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar
1. Premies, onder aftrek van herverzekering	720	20,598,960
a) Brutopremies (staat nr.10)	720.1	24,778,569
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	720.2	(4,179,609)
2. Opbrengsten van beleggingen	722	857,530
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.1	0
aa) verbonden ondernemingen	722.11	0
1° deelnemingen	722.111	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.112	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.12	0
1° deelnemingen	722.121	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.122	0
b) Opbrengsten van andere beleggingen	722.2	857,530
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	722.21	0
bb) opbrengsten van andere beleggingen	722.22	857,530
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	722.3	0
d) Meerwaarden op de realisatie	722.4	0
3. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (opbrengsten)	723	0
4. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	724	579
5. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	620	(1,445,329)
a) Betaalde netto-bedragen	620.1	1,443,264
aa) bruto-bedragen	620.11	4,013,270
bb) deel van de herverzekeraars (-)	620.12	(2,570,006)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.2	2,065
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.21	1,123,083
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	620.22	-1,121,018
6. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging-, daling+)	621	-6,288,921
a) Wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.1	-6,288,921
aa) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.11	-6,288,921
bb) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	621.12	0
b) Wijziging van de andere technische voorzieningen zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.2	0

7.	Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	622	(0)
8.	Netto-bedrijfskosten (-)	623	(8,453,899)
a)	Acquisitiekosten	623.1	8,228,325
b)	Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	623.2	0
c)	Administratiekosten	623.3	491,006
d)	Van de herverzekeraars ontvangen commissielonen en winstdeelnemingen (-)	623.4	(265,432)
9.	Beleggingslasten (-)	624	(40,990)
a)	Beheerslasten van beleggingen	624.1	40,990
b)	Waardecorrecties op beleggingen	624.2	0
c)	Minderwaarden op de realisatie	624.3	0
10.	Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (kosten) (-)	625	(0)
11.	Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	626	(3,933)
12.	Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt naar de niet-technische rekening (post 4) (-)	627	(0)
12bis.	Wijziging van het fonds voor toekomstige dotaties (stijging -, daling +)	628	0
13.	Resultaat van de technische rekening levensverzekering		
	Winst (+)	720 / 628	5,223,997
	Verlies (-)	628 / 720	(0)

2.2.2. Cijfers 31/12/2015

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar
1. Premies, onder aftrek van herverzekering	720	17,968,089
a) Brutopremies (staat nr.10)	720.1	21,230,708
b) Uitgaande herverzekeringspremies (-)	720.2	(3,262,619)
2. Opbrengsten van beleggingen	722	816,186
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.1	0
aa) verbonden ondernemingen	722.11	0
1° deelnemingen	722.111	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.112	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.12	0
1° deelnemingen	722.121	0
2° bons, obligaties en vorderingen	722.122	0
b) Opbrengsten van andere beleggingen	722.2	816,186
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	722.21	0
bb) opbrengsten van andere beleggingen	722.22	816,186
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	722.3	0
d) Meerwaarden op de realisatie	722.4	0
3. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (opbrengsten)	723	0
4. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	724	1,379
5. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	620	(2,043,772)
a) Betaalde netto-bedragen	620.1	2,037,234
aa) bruto-bedragen	620.11	4,039,577
bb) deel van de herverzekeraars (-)	620.12	(2,002,343)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.2	6,538
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.21	-465,380
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	620.22	471,918
6. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging-, daling+)	621	-5,046,083
a) Wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.1	-5,046,083
aa) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.11	-5,046,083
bb) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	621.12	0
b) Wijziging van de andere technische voorzieningen zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.2	0

7.	Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	622	(0)
8.	Netto-bedrijfskosten (-)	623	(7,060,780)
a)	Acquisitiekosten	623.1	7,443,021
b)	Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	623.2	0
c)	Administratiekosten	623.3	448,768
d)	Van de herverzekeraars ontvangen commissielonen en winstdeelnemingen (-)	623.4	(831,009)
9.	Beleggingslasten (-)	624	(39,488)
a)	Beheerslasten van beleggingen	624.1	39,488
b)	Waardecorrecties op beleggingen	624.2	0
c)	Minderwaarden op de realisatie	624.3	0
10.	Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (kosten) (-)	625	(0)
11.	Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	626	(30,632)
12.	Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt naar de niet-technische rekening (post 4) (-)	627	(0)
12bis.	Wijziging van het fonds voor toekomstige dotaties (stijging -, daling +)	628	0
13.	Resultaat van de technische rekening levensverzekering		
	Winst (+)	720 / 628	4,564,899
	Verlies (-)	628 / 720	(0)

2.3. Beleggingsresultaat

Op 31 december 2015 bedroeg de boekwaarde van de beleggingsportefeuille 41.678.543,00 € waarvan 29.913.197,00 € voor het technisch beheer.

De inkomsten van deze investeringen bestaan uit intresten en actualisaties en vertegenwoordigen, voor het technische beheer 816.186,00 €, voor het niet-technische beheer 201.271,00 €, samen voor een totaal van 1.017.457,00 €.

De beleggingskosten zijn geboekt aan 39.488,00 €, deze kosten hebben voornamelijk betrekking op personeelskosten (31.742,00 €) kost, saldo betreft verschillende operationele kosten.

Op 31 december 2016 was de beleggingsportefeuille o.a. opgebouwd uit deelname in andere bedrijven voor 14.000 € en verplichtingen voor een waarde van 51.164.892,00 € waarvan 38.082.781,00 € voor het technisch beheer.

De inkomsten van deze investeringen bestaan uit intresten en actualisaties en vertegenwoordigen, voor het technische beheer 857.530,00 €, voor het niet-technische beheer, 192.541,00 € samen voor een totaal van 1.050.071,00 €.

De beleggingskosten zijn geboekt aan 40.990,00 €, deze kosten hebben voornamelijk betrekking op personeelskosten (31.407,00 €), het saldo betreft verschillende operationele kosten.

		Actief	Codes	2016	2015
C.	Beleggingen		22	51,178,892	41,678,543
	(staten nrs. 1, 2 en 3)				
	III. Overige financiële beleggingen		223	51,178,892	41,678,543
	1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (staat nr.1)		223.1	14,000	0
	2. Obligaties en andere vastrentende effecten (staat nr.1)		223.2	51,164,892	41,678,543
II. Technische rekening levensverzekering					
		Inhoud	Codes	2016	2015
	2.	Opbrengsten van beleggingen	722	857,530	816,186
	a)	Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.1	0	0
	aa)	verbonden ondernemingen	722.11	0	0
		1* deelnemingen	722.111	0	0
		2* bons, obligaties en vorderingen	722.112	0	0
	bb)	andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.12	0	0
		1* deelnemingen	722.121	0	0
		2* bons, obligaties en vorderingen	722.122	0	0
	b)	Opbrengsten van andere beleggingen	722.2	857,530	816,186
	aa)	opbrengsten van terreinen en gebouwen	722.21	0	0
	bb)	opbrengsten van andere beleggingen	722.22	857,530	816,186
II. Technische rekening levensverzekering					
		Inhoud	Codes	2016	2015
	9.	Beleggingslasten (-)	624	(40,990)	(39,488)
	a)	Beheerslasten van beleggingen	624.1	40,990	39,488
	b)	Waardecorrecties op beleggingen	624.2	0	0
	c)	Minderwaarden op de realisatie	624.3	0	0
III. Niet-technische rekening					
		Inhoud	Codes	2016	2015
	3.	Opbrengsten van beleggingen	730	192,541	201,271
	a)	Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	730.1	0	0
	b)	Opbrengsten van andere beleggingen	730.2	192,541	201,271
	aa)	opbrengsten van terreinen en gebouwen	730.21	0	0
	bb)	opbrengsten van andere beleggingen	730.22	192,541	201,271
	c)	Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	730.3	0	0
	d)	Meerwaarden op de realisatie	730.4	0	0

2.4. Prestaties op overig gebied

Het netto niet-technisch niet-financieel resultaat dat de makelaarsactiviteit omvat is -0.078 miljoen EUR eind 2015, en 0.015 miljoen EUR eind 2016. Crelan Insurance beschouwd dit als niet materieel.

2.5. Overige materiële informatie

Geen overige materiële informatie met betrekking tot de activiteiten en prestaties.

3. Bestuurssysteem

3.1. Algemene informatie

Het governancestelsel onderging een review in het afgelopen jaar om het aan te passen aan de nieuwe wettelijke vereisten.

3.1.1. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur streeft ernaar de toekomst te verzekeren en het voortbestaan van de Groep te steunen, door een beleid te voeren gericht op de groei en de optimalisering van de winst, in een langetermijnperspectief, met aandacht voor ethisch verzekeren, risicobeheersing en voor een stakeholdersbenadering (de stakeholders zijn de klanten, de aandeelhouders en de medewerkers van de Groep).

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de strategische richting.

De Raad van Bestuur die de algemene verantwoordelijkheid draagt van NV Crelan Insurance neemt de volgende sleuteltaken op zich:

- bepalen van de algemene ondernemingsstrategie (strategische doelstellingen);
- bepalen van de normen, waarden en beleidslijnen waarbinnen de strategie dient te worden uitgevoerd;
- waarborgen dat Crelan Insurance over het adequate leiderschap beschikt om de strategische doelstellingen te verwezenlijken;
- uittekenen van de hoofdlijnen van haar organisatiestructuur;
- bepalen van het risicobeleid en de risicotolerantie met name
  - bepalen van de risicobereidheid en de algemene risicotolerantielimiten voor al haar activiteiten;
  - goedkeuren van het algemeen risicobeheerbeleid;
  - goedkeuren van de voornaamste beleidslijnen inzake risicobeheer, zoals het beheer van het verzekeringstechnische risico en reserveringsrisico, het beheer van het operationeel risico, het beheer van activa en passiva, het beheer van het beleggingsrisico, het beheer van het liquiditeitsrisico, het kapitaalbeheer, enz.;
  - op de eerste lijn staat voor strategische beslissingen op risicogebied en nauw betrokken is bij het doorlopende toezicht op de ontwikkeling van het risicoprofiel van Crelan Insurance.
- Uitoefenen van de toezichtsfunctie op de activiteiten met name
  - regelmatige beoordeling van de doeltreffendheid van het governancestelsel;
  - toezicht op alle activiteiten en i.h.b. op het directiecomité (de genomen besluiten) en op de naleving van het risicobeleid.

De volgende taken zijn bovendien voorbehouden aan de Raad van Bestuur:

- minstens eenmaal per jaar de doeltreffendheid beoordelen van het governance-systeem en erop toezien dat het directiecomité de nodige maatregelen neemt om eventuele tekortkomingen aan te pakken;
- minstens eenmaal per jaar, liefst periodiek, nagaan of de 4 onafhankelijke controlefuncties correct worden uitgeoefend. Zij kan zich baseren op het periodiek verslag van het directiecomité. Zij ziet er tevens op toe dat het directiecomité de nodige maatregelen neemt om eventuele tekortkomingen te verhelpen;

- moet bepalen welke maatregelen moeten worden getroffen naar aanleiding van de bevindingen en aanbevelingen van de "interne audit" en ervoor moet zorgen dat deze maatregelen worden uitgevoerd;
- de eindverantwoordelijkheid draagt voor een reeks aspecten in verband met de rapportering en de openbaarmaking van informatie (goedkeuring van een beleid dat waarborgt dat de informatie die aan de NBB wordt medegedeeld, altijd adequaat is, goedkeuring en de actualisering van het verslag over de solvabiliteit en de financiële positie, van het periodiek toezichtsrapport en van het governance memorandum);
- de verantwoordelijkheid draagt voor de integriteit van de boekhoud- en financiële verslaggevingssystemen, met inbegrip van de regelingen voor de operationele en financiële controle, de werking van de interne controle minstens eenmaal per jaar controleert en erover waakt dat deze controle een redelijke mate van zekerheid verschaft over de betrouwbaarheid van het verslaggevingsproces;
- de algemene beginselen van het beloningsbeleid regelmatig en minstens eenmaal per jaar beoordelen en verantwoordelijk is voor het toezicht op de tenuitvoerlegging ervan;
- alle besluiten over voorstellen die dienen voorgelegd te worden aan de Algemene Vergadering van de aandeelhouders;
- de creatie van gespecialiseerde comités en de bepaling van hun werking zoals ((Strategisch Comité), Auditcomité, Remuneratiecomité, Risicocomité);
- de benoeming, revocatie en bepaling van de taken van de Voorzitter en de leden van het Directiecomité;
- de goedkeuring van de tactische plannen en budgeten;
- de acquisitie of de verkoop van activiteiten.

3.1.2. Directiecomité

Het Directiecomité leidt haar onderneming in overeenstemming met de waarden, de strategieën, de beleidslijnen, de tactische plannen en de budgeten die door de Raad van Bestuur zijn vastgelegd.

3.1.3. Gespecialiseerde comités

Vrijstelling voor onderstaande comités omwille van het beperkt aantal personeelsleden en een netto-omzet lager dan 50 miljoen euro.

- Auditcomité
- Remuneratiecomité
- Risk comité

3.1.4. Beloningsbeleid

Krachtens het artikel 16 van de statuten kan de Raad van Bestuur beslissen over een vergoeding voor de leden van het Directiecomité, na advies van de Voorzitter van het Directiecomité.

De Voorzitter van het Directiecomité is niet anders vergoed dan zijn functie als lid van het Directiecomité van Crelan Bank en de leden van het Directiecomité, die de functie van directeur van Crelan Insurance uitoefenen zijn vergoed als loontrekkenden van de maatschappij.

Krachtens het artikel 18 van de statuten, mogen de bestuurders vergoed worden voor hun normale verantwoorde uitgaven in het kader van de uitoefening van hun functies. Deze kosten worden ingebracht als algemene kosten.

De Raad van Bestuur heeft beslist om geen vergoeding uit te keren voor de kosten van de bestuurders.

Crelan Insurance volgt de CAO 306. In de groep Crelan wordt het systeem Hudson gevolgd.

3.1.5. Materiële transacties met aandeelhouders en effectieve leiders

De aandeelhouder heeft recht op een dividend en een vergoeding voor het gebruik van de distributiekkanalen.

Voor de leden van de Raad van bestuur en het Directiecomité (incl. verbonden ondernemingen) gelden marktconforme voorwaarden, dit zijn de personeelsvoorwaarden voor goede klanten. Deze voorwaarden houden een beperkte korting in, maar worden niet tegen verlies verkocht.

Voor de verzekeringen komt dit neer op een commissievrij product.

3.1.6. Bevoegdheid van de sleutelfuncties

De sleutelfuncties vervullen de controlefunctie volgens de wetgeving in. Er zijn 4 sleutelfuncties:

- Actuariële functie
- Beheersrisico functie
- Interne Audit functie
- Compliance functie

De sleutelfuncties hebben toegang tot de nodige gegevens en informatiesystemen om hun rol te vervullen. De toegekende budgetten volstaan voor een kwalitatieve uitoefening van de sleutelfuncties. De sleutelfuncties hebben rechtstreekse toegang tot het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichhoudend orgaan van de verzekeringsonderneming (Raad van Bestuur) en zijn operationeel zelfstandig. De rapporten en adviezen van de sleutelfuncties worden besproken op de niveaus directiecomité en Raad van Bestuur. Bovendien worden de rapporten van de sleutelfuncties indien relevant gedeeld met de andere sleutelfuncties.

Er is maandelijks overleg tussen het directiecomité en de sleutelfuncties risicobeheer en actuariële functie.

3.1.7. Samenstelling Raad van Bestuur (31/12/2016)

Luc Versele: Voorzitter

Jean-Pierre Dubois

Fernand George

Peter Venneman

Sigrid Van Geet: Bestuurders

3.1.8. Samenstelling Directiecomité (31/12/2016)

Peter Venneman: Voorzitter

- Ontwikkeling Commerciële Marketing (productontwikkeling en commerciële communicatie) ;
- Audit ;
- Contracten en commissionering ;
- Risk management
- Investerings

Sigrid Van Geet : Lid

- Dossierbeheer en aanvaarding risico ;
- Human Ressources ;
- Informatica ;
- Processus en organisatie ;
- Boekhouding en Rapportering ;
- Local Compliance Officer ;
- Witwasverantwoordelijke ;
- Juridisch

3.2. Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

3.2.1. Specifieke vereisten

De onderneming vraagt maximaal het advies aan de verantwoordelijken van de aandeelhouder-bank, indien deze kennis voor een groot deel ook voor de verzekeraar van toepassing is. Gezien de strenge wetgevende eisen voor deze verantwoordelijken, zijn we van mening dat de sleutelfuncties en de leidinggevende functies (Directiecomité, Raad van Bestuur) correct worden ingevuld.

Voor de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité zijn de vereisten voor "Fit and Proper" overgemaakt aan de Nationale Bank van België.

De actuariële functie wordt uitgeoefend door een persoon, die kennis van actuariële en financiële wiskunde heeft, die in verhouding staat tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's die aan de werkzaamheden van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming verbonden zijn, en die kan aantonen over relevante ervaring met de toepasselijke beroeps- en andere normen te beschikken. De onderneming ziet bij de onderschrijving van het contract van de persoon die de actuariële functie uitoefent toe of hij/zij voldoet aan de specifieke kenniseisen vereist voor deze functie.

De drie overige onafhankelijke functies, interne audit, compliance en risicobeheer, worden uitgeoefend door directieleden van Crelan Bank. Zij voldoen tevens aan de "Fit and Proper" vereisten.

3.2.2. Procedure beoordeling

De gevolgde procedures zijn deze die ook door Crelan Bank gevolgd worden bij de selectie van leden van de Raad van Bestuur, directiecomité, leidinggevende personen en uitbestede sleutelfuncties. In dit kader worden directiecomité en leidinggevende personen regelmatig niet enkel intern maar eveneens extern geëvalueerd door een assessment center. De personen die werken voor de sleutelfuncties zijn onderworpen aan interne evaluatieprocedures die objectiviteit vooropstellen.

3.3. Risicomanagementsysteem

3.3.1. Beschrijving

Het risicomanagementsysteem doet het nodige op individueel en geaggregeerd niveau om de risico's waaraan zij blootstaan of blootgesteld zouden kunnen worden, alsook de onderlinge afhankelijkheden en relaties daartussen voortdurend te onderkennen, te meten, te bewaken, te beheren en te rapporteren.

Risk management kijkt naar de meting van de verschillende risico's zowel op individueel als geaggregeerd niveau. Zij meet zowel verzekeringstechnische als andere risico's (krediet, markt, operationeel).

Zij stelt richtlijnen op in volgende domeinen:

- a) aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen en reservevorming;
- b) afgestemd beheer van activa en passiva (asset-liability management - ALM);
- c) beleggingen, met name afgeleide instrumenten en vergelijkbare verbintenissen;
- d) beheer van het liquiditeits- en concentratierisico;
- e) beheer van het operationele risico;
- f) herverzekering en andere risicolimiteringstechnieken.

Voor de meeste domeinen wordt er gewerkt met risicolimiteringstechnieken die toelaten om slechts te werken met een regelmatige monitoring van het risico. Met uitzondering van de verzekeringstechnische risico's zijn de risico's immers vrij bescheiden indien de risicolimiteringstechnieken worden toegepast. De algemene voorwaarden laten bovendien toe om in uitzonderlijke omstandigheden de tarieven van de dienstverlening te herzien. Indien bij periodieke controles deze uitzonderlijke omstandigheden naar boven komen (sterke inflatie, veel hoger dan verwachte overlijdensuitkeringen), kan de risicomanagementfunctie de nodige adviezen formuleren met betrekking tot het uitoefenen van deze management options. Bij de berekening van de Solvency II cijfers wordt hier geen rekening mee gehouden. Voor de beoordeling van de risico's maakt Crelan Insurance voornamelijk gebruik van Solvency II indicatoren. Deze worden voornamelijk beïnvloed door het verzekeringstechnische risico.

3.3.2. Taken van de risicobeheerfunctie

De risicobeheerfunctie werd door Crelan Insurance gedelegeerd naar de directie Risk Management van Crelan nv. Deze delegatie omvat alle activiteiten van Crelan Insurance en doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheden van directiecomité en Raad van Bestuur van Crelan Insurance in deze.

3.3.2.1. Solvency II

De risicobeheerfunctie staat in voor de opmaak en controle van de Solvency II rapporten.

3.3.2.2. Validatie en opvolging kalibratie parameters

Omwille van het belang van het verzekeringstechnische risico, voert de risicomangementfunctie ook op regelmatige basis een opvolging van de parameters gebruikt in de Solvency II modellering uit. Het betreft hier voornamelijk de kalibratie met betrekking tot afkoop en overlijdens.

3.3.2.3. Advies niet-verzekeringstechnische verplichtingen

Derhalve wordt de risicobeheerfunctie betrokken bij het ontwerp van nieuwe producten om de risico's vast te stellen. Zij gaat hierbij voornamelijk in op de domeinen b) tot f), aangezien voor het verzekeringstechnische luik voornamelijk beroep wordt gedaan op de verslagen van de Actuariële Functie.

3.3.2.4. ORSA

In het kader van haar Risk managementsysteem beoordeelt de risk management functie de eigen risico en solvabiliteit. De risk management functie staat in voor de uitvoering van de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) oefening. Bij deze beoordeling wordt in elk geval gekeken naar het volgende:

- a) de algehele solvabiliteitsbehoeften, waarbij rekening wordt gehouden met het specifieke risicoprofiel, de goedgekeurde risicotolerantielimiten en de bedrijfsstrategie van de onderneming;
- b) of de reglementair vastgelegde kapitaalvereisten en de reglementair vastgelegde vereisten inzake de technische voorzieningen steeds worden nageleefd;
- c) de significantie waarmee het risicoprofiel van de betrokken onderneming afwijkt van de aannames die ten grondslag liggen aan de solvabiliteitskapitaalvereiste zoals vastgelegd en berekend met de standaardformule.

De processen zijn proportioneel aan de aard, omvang en complexiteit van de risico's die aan haar werkzaamheden verbonden zijn en waarmee zij de korte- en langetermijnrisico's waaraan zij blootstaat of zou kunnen blootstaan, juist kan onderkennen en beoordelen.

Derhalve wordt ook in de ORSA het overlijdensrisico sterk opgevolgd en minder aandacht besteed aan de overige risico's.

3.3.2.5. ORSA 31/12/2016

De ORSA wordt jaarlijks uitgevoerd volgens de interne richtlijnen die gebaseerd zijn op de wetgeving en de circulaires van de Nationale Bank. Er werd geen ad hoc ORSA uitgevoerd. De ORSA heeft zowel een kwalitatief luik als een kwantitatief luik waarin de risico's van de productie geschetst worden. Er wordt voornamelijk ingegaan op de risico's verbonden aan de productie van de schuldsaldoverzekeringen. Tevens wordt er ingegaan op een aantal worst case scenario's (maximale verliezen na tussenkomst herverzekering). De berekende kapitaalvereisten worden vergeleken met de wettelijke vereisten. Er wordt gekeken of de kapitaalvereisten volgens Solvency II nageleefd worden. De activiteiten van Crelan Insurance zijn weinig kapitaalintensief. Bijgevolg wordt er niet in detail ingegaan op kapitaalplanning.

3.4. Internecontrolesysteem

Het internecontrolesysteem waarborgt dat een verzekerings- of herverzekeringsonderneming de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen naleeft, dat de activiteiten van de onderneming efficiënt en doeltreffend zijn in het licht van haar doelstellingen, en dat financiële en niet-financiële informatie beschikbaar en betrouwbaar is.

Het directiecomité stelt jaarlijks een verslag op over het functioneren van het interne controlesysteem. Dit interne controlesysteem bevat een lijst met verwijzingen naar procedures. De procedures hebben betrekking op diverse aspecten van de maatschappij zoals onderschrijving, aanvaarding, schaderegeling en wettelijke verplichtingen. Er zijn zowel controles in de agentschappen als op de zetel. Er wordt voorzien in opleiding rond het beheersysteem (zowel bij de agenten als op de zetel) zodat alle onderschrijvingen/polissen correct geregistreerd worden.

Verder zijn er procedures op het vlak van onderschrijving / medische aanvaarding en in het bijzonder de documentatie en archivering van de polissen. Een correcte onderschrijving / aanvaarding is noodzakelijk voor een correcte waardering van de technische voorzieningen, herverzekering, zowel voor balans en resultatenrekening als voor de solvabiliteitsrapportering. Verder zijn er controles op de redelijkheid van de cijfers voor de berekeningen in het kader van Solvency II. Er wordt nagekeken of alle dossiers uit het beheerssysteem ook meegenomen worden in de berekeningen van Solvency II.

3.5. Compliancefunctie

Crelan Insurance heeft een structuur opgezet voor de uitoefening van de functie van Compliance, in nauwe samenwerking met de Bank.

Deze structuur wordt vastgelegd in een Compliance Charter van Crelan Insurance.

Het toepassingsgebied van het Compliance beleid specifiek voor Crelan Insurance past in de bredere context van het Compliance beleid van de Bank, met inbegrip van het Integriteits Comité van de Bank. Inderdaad de Bank- en verzekeringproducten worden verkocht onder het zelfde merk 'Crelan Bank en Verzekeren', binnen een uniek agentennetwerk en vertrekkende van een gemeenschappelijke klantendatabank.

De functie van Compliance voor Crelan Insurance wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking tussen de algemene Compliance Officer van de Bank en de lokale Compliance Officer verzekeringen, geïnstalleerd binnen Crelan en speciaal belast met de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Een overleg met de Compliance Officers van andere entiteiten van de groep Crelan vindt plaats op een regelmatige basis via het synergy comité.

De verantwoordelijke voor de compliance functie licht de Raad van Bestuur en het Directiecomité regelmatig in over de naleving van de wettelijke en reglementaire bepalingen die de verzekeringsactiviteit regelen, in het bijzonder de regels inzake integriteit en gedrag die van toepassing zijn op de activiteit en richt hierover aanbevelingen aan deze organen.

De verantwoordelijken voor de compliance functie licht uit eigen beweging de Raad van Bestuur in over hun bezorgdheid en waarschuwt de Raad van Bestuur in voorkomend geval indien specifieke risico-ontwikkelingen een negatieve invloed op Crelan Insurance hebben of zouden kunnen hebben en met name haar reputatie zouden kunnen schaden.

3.6. Interneauditfunctie

3.6.1. Beschrijving

De interne auditfunctie Crelan Insurance is overgemaakt aan de Interne Audit van Crelan, bij besluit van het Directiecomité van Crelan Insurance. Deze delegatie is onderdeel van de basisnota van het Audit Comité van 26 juni 2006 van Crelan, nl. het creëren van een audit pool, en werd bevestigd door het besluit van de Raad van Bestuur van Crelan Insurance van 16 april 2007 met de bevestiging dat de delegatie betrekking heeft op alle activiteiten van Crelan Insurance en zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur van Crelan Insurance.

De onafhankelijke controle functie vindt plaats binnen Crelan Insurance in de schoot van de raad van bestuur via haar voorbereidende werkgroep aangaande auditactiviteiten, waarin de uitgebreide rapportering van de auditactiviteiten regelmatig wordt overgemaakt.

3.6.2. Onafhankelijkheid

De verloning van de leden van de raad van bestuur en de uitvoerende interne auditors is niet verbonden met de commerciële objectieven van de organisatie. De variabele loonscomponent bedraagt minder dan tien percent van het jaarsalaris en is gebonden aan objectieven gesteld aan de financiële prestaties en productie van bank/verzekeraar. De interne auditfunctie heeft rechtstreekse toegang tot het Directie Comité en de Raad van Bestuur.

De bestuurders en de voorzitter van het Directiecomité ontvangen geen loon van Crelan Insurance.

3.7. Actuariële functie

Crelan Insurance heeft voorzien in een actuariële functie.

De taken van de actuariële functie werden vastgelegd volgens de Solvency II richtlijn:

- a) zij coördineert de berekening van technische voorzieningen;
- b) zij zorgt ervoor dat de gebruikte methodieken en onderliggende modellen en de bij de berekening van technische voorzieningen gehanteerde aannames correct zijn;
- c) zij beoordeelt of genoeg gegevens worden gebruikt bij de berekening van technische voorzieningen, en zij beoordeelt de kwaliteit ervan;
- d) zij toetst de beste schattingen („best estimates”) aan de ervaring;
- e) zij verstrekt het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan informatie over de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van technische voorzieningen;
- f) zij ziet toe op de berekening van technische voorzieningen in de artikel 82 genoemde gevallen;
- g) zij brengt advies uit over de algehele gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen;
- h) zij brengt advies uit over de adequaatheid van herverzekeringsregelingen; en
- i) zij draagt ertoe bij dat het in artikel 44 bedoelde Risk managementsysteem doeltreffend wordt toegepast, met name wat betreft de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten als beschreven in hoofdstuk VI, afdelingen 4 en 5, en de in artikel 45 bedoelde beoordeling.

De Actuariële Functie wordt uitgeoefend door een persoon, die kennis van actuariële en financiële wiskunde heeft, die in verhouding staat tot de aard, omvang en complexiteit van de risico's die aan de werkzaamheden van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming verbonden zijn, en die kunnen aantonen over relevante ervaring met de toepasselijke beroeps- en andere normen te beschikken.

Concreet doet zij nazicht op de berekening van de technische voorzieningen (Belgian GAAP, Best Estimate SII, Risk Margin SII), neemt een challenger rol op bij het vastleggen van de aannames gebruikt in de SII berekeningen, beoordeelt de kwaliteit van de berekeningen Best Estimate SII, toetst de Best Estimates aan de ervaring, geeft advies met betrekking tot de berekening van de technische voorzieningen (aanbevelingen), geeft advies met betrekking tot datakwaliteit in de beheersystemen,

geeft advies voor de technische dossiers en kijkt toe op de risicomodellering met betrekking tot de kapitaalvereisten.

Daarenboven wordt door de Actuariële Functie de verschillende opdrachtennota's geschreven met de nodige aanbevelingen voor het directiecomité. Het betreft hier "technische voorzieningen" BEGAAP en Solvency II, "rentabiliteit" en "herverzekering".

Het advies m.b.t. het onderschrijvingsbeleid bevat de volgende aandachtspunten:

- Toereikendheid van de te verdienen premies voor de dekking van de toekomstige schaden en kosten, rekening houdend met de onderliggende risico's en het effect van de in verzekerings- en herverzekeringsovereenkomsten opgenomen opties en garanties op de toereikendheid van de premies;
- Het effect van inflatie, juridisch risico, verandering in de samenstelling van de portefeuille van Crelan Insurance;
- De progressieve tendens van een portefeuille verzekeringsovereenkomsten om verzekerden met een hoger risicoprofiel aan te trekken of te behouden (antiselectie).

Dit wil zeggen dat de actuariële functie de volgende taken vervult:

- Bij de lancering van nieuwe producten of bij wijzigingen in bestaande producten die de rentabiliteit van Crelan Insurance kunnen beïnvloeden, een oordeel geven over de tarifiering, de reservevorming en de herverzekering;
- Analyseren van de jaarlijkse winstgevendheid van de verschillende producten in een context van een consistente markt en in het kader van de jaarrekening;
- Aanbevelingen doen en advies verstrekken over risico-acceptatie.

De actuariële functie staat met name in voor:

- Samenhang bewerkstelligen tussen het onderschrijvingsbeleid en het risicoprofiel en de risicobereidheid van Crelan Insurance;
- Het passende karakter van de tarifiering van de producten;
- Een evaluatie van de hypothesen die gebruikt worden voor de berekening van de toekomstige rentabiliteit van de producten waarop het onderschrijvingsbeleid betrekking heeft;
- De voornaamste risicofactoren die de rentabiliteit van de activiteiten bepalen.

Taken i.v.m. herverzekering

Het advies van de actuariële functie dient een analyse te bevatten van de adequaatheid van:

- Het risicoprofiel van Crelan Insurance en de door Crelan Insurance gevolgde gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen;
- De herverzekeraar(s), waarbij rekening wordt gehouden met hun kredietwaardigheid;
- De verwachte dekking bij stressscenario's m.b.t. de gevolgde gedragslijn voor het aangaan van de verzekeringstechnische verplichtingen;
- De berekening van de Best Estimate van de bedragen die op de herverzekeringsovereenkomsten en special purpose vehicles kunnen worden verhaald.

Ofwel brengt de actuariële functie een technisch advies uit over het passende karakter van de herverzekeringsverdragen van Crelan Insurance rekening houdend met het risicoprofiel van Crelan Insurance, het herverzekeringsbeleid en de verbanden tussen deze verdragen en de technische voorzieningen.

Bij toevoeging van taken en activiteiten van de actuariële functie neemt Crelan Insurance passende maatregelen om potentiële belangenconflicten aan te pakken.

De actuariële functie heeft rechtstreekse toegang tot het Directiecomité en de Raad van Bestuur.

3.8. Uitbestedingsbeleid

Crelan Insurance heeft de beheersmodaliteiten voor de uitbesteding van bepaalde activiteiten in een algemene beleidsnota inzake uitbesteding met inachtneming van de voorschriften van de NBB verwezenlijkt.

Outsourcingsbeheer is onderdeel van de door Crelan Insurance geïdentificeerde risico's m.b.t. Compliance.

De dienstverleners zijn gevestigd in België. De sleutelfuncties en de IT infrastructuur werden geïdentificeerd als belangrijke operationele functies en werkzaamheden. Bepaalde sleutelfuncties en elementen van de ICT van de onderneming maken deel uit van uitbesteding naar de bank-aandeelhouder, Crelan NV. De actuariële functie werd uitbesteed buiten de bank. De nodige controles op de outsourcing werden ingevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de Nationale Bank.

3.9. Beoordeling van de adequaatheid van het governancestelsel

Het Directiecomité voert jaarlijks een beoordeling uit van de adequaatheid van het governancestelsel. Hierbij wordt rekening gehouden met de scope van de activiteiten (aard van de risico's, onderschrijvingspolitiek, investeringspolitiek, risicokapitaal, balanstotaal, operationele risico's). Het gebruikte governance model is adequaat voor het type activiteit dat Crelan Insurance uitvoert.

3.10. Andere materiële informatie

Geen overige materiële informatie met betrekking tot het governancestelsel.

4. Risicoprofiel

4.1. Verzekeringstechnisch risico

4.1.1. Risicopositie

De onderneming onderschrijft enkel overlijdensverzekeringen onder de vorm van tak 21 verzekeringen zonder uitkering op einddatum. De onderneming heeft de algemene voorwaarden van haar producten dan ook in deze zin opgesteld.

De maatregelen om de verzekeringstechnische risico's binnen de onderneming te beoordelen bestaan dan ook uit een aangepaste onderschrijvingspolitiek, herverzekeringpolitiek, reserveringspolitiek en tarifieringspolitiek. Alle dossiers worden opgevolgd met een beheersysteem. Dit laat toe om het risico op een correcte manier te beoordelen en te kwantificeren.

Het materiële verzekeringstechnisch risico bestaat enerzijds uit de onzekerheid met betrekking tot de frequentie van het zich voordoen van schadegevallen (afkopen, overlijdens) en anderzijds uit de grootte van het schadegeval. De maatschappij volgt het risicokapitaal op en houdt in haar tarifierings- en reserveringspolitiek voldoende rekening met het sterfterisico in elke periode en contractspecifieke kenmerken (zie segmentatiekenmerken op de website voor de verschillende producten). Het herverzekeren van het overlijdensrisico transformeert dit risico in een kredietrisico op de herverzekeraar en vermindert in het bijzonder het catastroferisico. Er is geen mismatch tussen de verzekeringstechnische risico's onderschreven door de maatschappij en deze gecoverd door de herverzekering. In de rapportageperiode zijn er geen materiële veranderingen opgetreden met betrekking tot aard en de hoogte van deze risico's.

4.1.2. Risicoconcentratie

De onderneming hanteert maximale verzekerde bedragen per verzekerde persoon. Na herverzekering blijft de kostprijs van een overlijden onder de materialiteitsdrempel.

Er zijn geen specifieke geografische concentraties te melden. De hoofdverblijfplaats van de verzekeringnemer bij aanvang van het contract bevindt zich in België.
Het aantal contracten met bijpremie overschrijdt de materialiteitsdrempel niet.
De reserves per verzekeringnemer zijn eerder bescheiden van omvang.

Aan de actiefzijde van de balans is er wel een risicoconcentratie op het vlak van de herverzekeraar. Alle overlijdens worden immers door dezelfde herverzekeraar afgehandeld vanaf 2017.

4.1.3. Risicomatiging

Dit risico wordt onder controle gehouden met behulp van een aan Crelan Insurance aangepaste onderschrijvingspolitiek, herverzekeringpolitiek, reserveringspolitiek en tarifieringspolitiek.

4.1.3.1. Onderschrijvingspolitiek

NV Crelan Insurance verkoopt via haar agentennet schuldsaldoverzekeringen, tijdelijke verzekeringen overlijden met constant kapitaal en financieringssaldoverzekeringen, voornamelijk voor het cliënteel van Crelan bank. Bijna alle verzekeringen zijn verbonden aan het onderschrijven van een krediet bij Crelan bank.

In 2009 werd voor de financieringssaldoverzekeringen een bijkomende distributie via Europabank opgestart.

In samenwerking met de herverzekeraar / raadgevend actuaaris werd een uitgebreide cliëntenacceptatieprocedure opgezet.

Dit resulteert in maximale verzekerde bedragen per verzekerde persoon en een medische acceptatieprocedure.

Bovendien bestaat de mogelijkheid voor de schuldsaldoverzekeringen tot een tariefherziening voor bestaande en nieuwe verzekeringsovereenkomsten om de eventuele negatieve impact van verslechterde omstandigheden op te vangen.

Er is niet voorzien in een doorlopende monitoring van de onderschrijvingspolitiek. Bij het vaststellen van verhoogde sterfte of opvallende schadegevallen door het directiecomité, het risicobeheer of de Actuariële Functie wordt gekeken naar mogelijke risicofactoren die onvoldoende weerspiegeld worden in de onderschrijvingspolitiek en tarifieringspolitiek. Dit kan resulteren in wijzigingen van de acceptatieprocedure. De onderschrijvingspolitiek kan eveneens wijzigen wanneer de herverzekeraar wijzigingen aan zijn eigen onderschrijvingsbeleid doorvoert.

4.1.3.2. Herverzekeringpolitiek

Via herverzekering beschermt de verzekeringsmaatschappij zich tegen het risico van vele en/of grote schadegevallen.

In de opstartfase werd ervoor geopteerd de volledige verzekeringsportefeuille schuldsaldoverzekeringen, tijdelijke verzekeringen overlijden en financieringssaldoverzekeringen te herverzekeren.

Sinds 2011 wordt voor de schuldsaldoverzekeringen/tijdelijke verzekeringen overlijden een beperkt eigenbehoud genomen (op korte termijn bedraagt het eigenbehoud minder dan 10% van het verzekerd risicokapitaal).

Vanaf 2017 is er ook een beperkt eigen behoud voorzien voor de financieringssaldoverzekeringen.

Er gebeurt regelmatig een evaluatie van de herverzekeringpolitiek door het Directiecomité en de Actuariële Functie. Dit gebeurt o.a. in het kader van de herziening van de herverzekeringverdragen.

4.1.3.3. Reserveringspolitiek

De technische reserves worden berekend aan de hand van geldende actuariële principes en worden beoordeeld door de Actuariële Functie. De berekeningswijze en parameters, vervat in een technisch dossier, zijn overgemaakt aan NBB en FSMA.

Deze technische reserves wijken af van de technische provisies zoals deze in Solvency II worden gewaardeerd.

Er is niet voorzien in een actieve monitoring van de reserveringspolitiek. Dit hangt echter samen met de tarifieringspolitiek voor de reserve leven.

Er gebeurt een systematisch opvolging van de niet-betaalde facturen (onbetaalde premies) om het risico van de dekking van deze contracten te minimaliseren.

4.1.3.4. Tarifieringspolitiek

De tarieven worden bepaald in functie van enerzijds het verzekerde risico en anderzijds het profiel van de verzekerde persoon (leeftijd, gezondheid, rokerstatuut) dat blijkt uit de acceptatieprocedure. Bovendien kunnen de tarieven (waaronder deze voor de risicopremies, de diverse tariefkosten en de technische intrestvoeten) aangepast worden door de verzekeraar in het kader van een algemene tariefherziening voor de categorie verzekeringen waartoe de overeenkomst behoort of indien de wettelijke of reglementaire verplichtingen dit opleggen. De afgelopen jaren werd om commerciële en wettelijke redenen de gegarandeerde technische interestvoet van de nieuwe financieringssaldoverzekeringen een aantal keer aangepast.

Omwille van de evolutie op de financiële markten werd ook beslist om de technische intrestvoet voor alle producten schuldsaldoverzekeringen/tijdelijke verzekeringen overlijden met constant kapitaal te verlagen voor de nieuwe overeenkomsten. De gekozen sterftetafels werden voor deze producten ook aangepast.

In de tarifieringspolitiek wordt voor nieuwe overeenkomsten geen onderscheid meer gemaakt op basis van geslacht. Voor schuldsaldoverzekeringen en tijdelijke verzekeringen overlijden met constant kapitaal wordt wel rekening gehouden met het rokerstatuut.

Crelan Insurance heeft tot dusver nog geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot tariefherziening van bestaande contracten.

In de beschouwde rapporteringsperiode werd het tarief voor financieringssaldoverzekeringen aangepast om de technische intrestvoet te laten voldoen aan de wettelijke bepalingen. Gezien het relatieve belang van financieringssaldoverzekeringen is deze wijziging echter niet materieel.

Er is voorzien in een actieve monitoring van de gangbare intrestvoeten op de financiële markten op de maandelijkse financiële comités. Crelan Insurance heeft er tot dusver voor gekozen om het aanpassen van de bestaande overeenkomsten te beperken tot de situatie dat de risicotarieven onvoldoende de algemene stijging van de sterftekost dekt. De algemene sterftekosten worden op regelmatige basis beoordeeld door zowel de risicobeheer functie als de Actuariële Functie.

4.1.4. Risicogevoeligheid

De sensitiviteit voor ongunstige evoluties wordt door een aantal maatregelen in de hand gehouden, met name:

- Door een herverzekeringpolitiek die gericht is op een (quasi) volledige herverzekering van de verzekerde risico's waardoor het voorvalsresultaat op korte termijn in beperkte mate gevoelig is voor een negatieve evolutie.
- Door de mogelijkheid voor de schuldsaldoverzekeringen tot een tariefherziening voor bestaande en nieuwe verzekeringsovereenkomsten om de eventuele negatieve impact van verslechterde omstandigheden op te vangen.

4.1.4.1. Gehanteerde methoden en veronderstellingen

Crelan Insurance heeft een proportionele benadering van gevoeligheidsanalyse ingevoerd.

Jaarlijks worden de Solvency II berekeningen uitgevoerd met alternatieve parameters die de impact van meer en minder overlijdens of afkopen concretiseren. De impliciete veronderstelling is dat het Solvency II kader een goede context biedt tot het inschatten van de verwachte kapitaalsbehoefte.

4.1.4.2. Uitkomsten gevoeligheidsanalyses

Crelan Insurance heeft gevoeligheidsanalyses toegepast op de belangrijke risico's mortaliteit en afkoop. Hieruit blijkt dat een verhoging van de gehanteerde veronderstelling voor afkoop de solvabiliteitsratio gevoelig ondersteunt. Een verhoging van de veronderstelde mortaliteit resulteert in een aanvaardbare verlaging van de solvabiliteitsratio. Hierbij is geen rekening gehouden met de mogelijkheid tot tariefherziening. De impact van een veronderstelling van geen afkopen resulteert eveneens in een significante, maar aanvaardbare verlaging van de solvabiliteit.

4.2. Marktrisico

4.2.1. Risicopositie

4.2.1.1. Beoordeling marktrisico

Crelan Insurance beoordeelt het marktrisico volgens de module marktrisico zoals ze in de richtlijn, de verordening en de wet Solvency II beschreven staan. Crelan Insurance gebruikt dezelfde definities en indeling voor de marktrisico's. Zij gebruikt hiervoor gegevens uit de financiële markten evenals gegevens met betrekking tot de contracten, inclusief geactualiseerde prognoses van de inventariswaarde (onder de verschillende EIOPA rentecurves). Deze prognoses komen uit het beheersysteem.

4.2.1.2. Beschrijving materiële risico's

De materiële risico's volgens de Solvency II normen betreffen enkel het renterisico. Dit is het logische gevolg van de termijn waarover de polissen afgesloten worden. Het spreadrisico en het concentratierisico zijn eveneens eerder beperkt door de beleggingspolitiek, waardoor er relatief veel belegd is in overheidspapier.

Er zijn in de afgelopen periode geen veranderingen opgetreden in deze materiële risico's.

4.2.1.3. Prudent Person Beginsel

Voor het beheer van het kredietrisico van de beleggingsportefeuille van Crelan Insurance werd een afzonderlijke investeringspolitiek uitgewerkt, rekening houdende met de wettelijke richtlijnen ter zake. Hierin werden onder andere de toegestane effecten, de beperkingen per effect, de beperkingen per emittent en de minimale rating bij uitgifte vastgelegd.

Elke afwijking op de investeringspolitiek wordt zonder uitstel voorgelegd aan het Directiecomité aan de hand van een gedocumenteerde nota.

Maandelijks wordt een overzicht van de beleggingsportefeuille voorgelegd aan het Financieel Comité van Crelan Insurance. Van zodra een effect een in de investeringspolitiek vastgelegd percentage van zijn waarde verliest, wordt dit gemeld aan het Directiecomité. De te volgen strategie wordt vervolgens besproken in het Financieel Comité.

De goedgekeurde investeringspolitiek, zowel door de Raad van Bestuur als het Directiecomité, volgt strikt de prudent person principes. De leden van het financieel comité kennen de risico's van het beleggen in deze effecten en zijn zich bewust van de impact van de keuze van de beleggingen op de solvabiliteitsratio's van de onderneming. De portefeuille bestaat voornamelijk uit liquide obligaties van emittenten met een goede kredietwaardigheid. Ook de regels rond spreiding van emittenten en in de tijd worden strikt gevolgd. Omwille van het feit dat de kapitalen op einddatum heel beperkt zijn, is de nood aan cash flow matching en een uitgebreid Asset Liability Management programma beperkt. Wel wordt er in het kader van Solvency II een cash flow prognose opgezet.

De risico's worden naar behoren beheerd.

Er werd geen enkele afwijking vastgesteld van beleggingen die ingaan tegen de beleggingspolitiek.

4.2.2. Risicoconcentratie

De module marktrisicoconcentraties is positief ten gevolge van een beperkt aantal investeringen die meer dan 1.5% maar minder dan 3% van de beleggingsportefeuille uitmaken. De tegenpartijen zijn financiële instellingen.

In het ORSA verslag wordt er ook ingegaan op de risicoconcentratie op een aantal Europese overheden. Deze risicoconcentratie wordt echter nulgewogen in Solvency II, maar is wel materieel.

4.2.3. Risicomatiging

De portefeuille van Crelan Insurance (50 miljoen euro) is te klein en het cashflowprofiel met toekomstige stortingen te beperkt om een hedgingprogramma uit te werken voor het renterisico. De overige risico's in de module marktrisico worden beperkt door toepassing van de prudent person beginselen in het beleggingsbeleid.

Crelan Insurance heeft een business model waarbij het marktrisico heel beperkt is in vergelijking met het verzekeringstechnische risico. Crelan Insurance heeft geen specifieke limieten op het vlak van marktrisico.

4.2.4. Risicogevoeligheid

Gezien de beperkte impact van de rentecurve op de reglementaire kapitaalsvereiste, roept Crelan Insurance het proportionaliteitsbeginsel in om geen stresstest-programma uit te voeren en eveneens geen gevoeligheidsanalyse uit te voeren die verder gaat dan de reglementaire berekeningen in het kader van Solvency II.

4.3. Kredietrisico

4.3.1. Risicopositie

4.3.1.1. Beoordeling risico's

Crelan Insurance heeft een portefeuille obligaties en zichtrekeningen als belangrijkste activa. Deze worden opgevolgd in de nodige beheersystemen en verwerkt in de boekhouding. Voor deze obligaties heeft Crelan Insurance ook toegang tot de financiële markten en de nodige gegevens tot beoordeling van het kredietrisico (rating). NV Crelan heeft geen kredietrating, maar voldoet aan de Basel II normen. Deze gegevens laten toe om het kredietrisico te berekenen volgens de Solvency II normen. Voor de herverzekeraar wordt er niet enkel rekening gehouden met het huidige deel van de herverzekeraar in de technische reserve (schadeclaims), maar ook met de toekomstige verwachte blootstelling.

Crelan Insurance heeft slechts uiterst beperkt kredietrisico op de verzekeringsnemers aangezien de verzonden facturen (premies) voor levensverzekeringen niet beschouwd worden als een vordering.

4.3.1.2. Materiële kredietrisico's

Het kredietrisico situeert zich in hoofdzaak op vlak van de kredietwaardigheid van de emittenten van de schuldbewijzen die deel uitmaken van de beleggingsportefeuille, alsook op vlak van de kredietwaardigheid van de herverzekeraar en de zichtrekeningen bij Crelan.

4.3.2. Risicoconcentratie

De module marktrisicoconcentraties is positief ten gevolge van een beperkt aantal investeringen die meer dan 1.5% maar minder dan 3% van de beleggingsportefeuille uitmaken. De tegenpartijen zijn financiële instellingen. Het reglementaire concentratierisico is beperkt in verhouding met de totale portefeuille.

In het ORSA verslag wordt er ook ingegaan op de risicoconcentratie op een aantal Europese overheden (nulgewogen). Deze risicoconcentratie wordt echter nulgewogen in Solvency II, maar is wel materieel.

Er is ook risicoconcentratie op de aandeelhouder Crelan via de zichtrekeningen en de herverzekeraar(s). Dit wordt gewogen in het counterparty risk.

4.3.3. Risicomatiging

Voor het beheer van het kredietrisico van de beleggingsportefeuille van Crelan Insurance werd een afzonderlijke investeringspolitiek uitgewerkt, rekening houdende met de wettelijke richtlijnen ter zake. Hierin werden onder andere de toegestane effecten, de beperkingen per effect, de beperkingen per emittent en de minimale rating bij uitgifte vastgelegd.

Elke afwijking op de investeringspolitiek wordt zonder uitstel voorgelegd aan het Directiecomité aan de hand van een gedocumenteerde nota.

Maandelijks wordt een overzicht van de beleggingsportefeuille voorgelegd aan het Financieel Comité van Crelan Insurance. Van zodra een effect een in de investeringspolitiek vastgelegd percentage van zijn waarde verliest, wordt dit gemeld aan het Directiecomité. De te volgen strategie wordt vervolgens besproken in het Financieel Comité.

Het kredietrisico van de herverzekeraar wordt opgevolgd aan de hand van de ECAI-kredietrating. Indien er objectieve aanwijzingen zouden zijn dat de kredietwaardigheid van de herverzekeraar achteruit gaat, zal dienovereenkomstig een bijzondere waardevermindering worden aangelegd voor de herverzekeringsactiva. Dit is tot op heden niet het geval. Het risico is lager dan het risico aangegeven op de balans door toepassen van netting voorzien in de tractaten. Het kredietrisico op Crelan wordt niet actief opgevolgd .

De risicolimiteringsmogelijkheden door middel van kredietverzekering zijn niet wenselijk.

4.3.4. Risicogevoeligheid

Het reglementaire kredietrisico is laag door toepassing van de nulfactor op overheidspapier.

Daarentegen is het reglementaire kredietrisico wel voldoende hoog voor Crelan. Crelan Insurance roept het proportionaliteitsbeginsel in om geen stresstests en gevoeligheidsanalyses in dit domein uit te voeren. Bovendien is de materialiteit van dit risico in de QRTs eerder beperkt.

Gevoeligheidsanalyses laten toe om te stellen dat het toepassen van spreads op overheidspapier leidt tot een materieel spreadrisico dat evenwel veel lager uitvalt dan het verzekeringstechnische risico.

4.4. Liquiditeitsrisico

4.4.1. Risicopositie

4.4.1.1. Beoordeling materiële risico's

Omwille van de eigenschappen van de gevoerde verzekeringsproducten, is het voornaamste liquiditeitsrisico de uitbetaling van de schadegevallen overlijden. Voornamelijk bij realisatie van een verzekerd risico dienen soms aanzienlijke bedragen uitgekeerd te worden in vergelijking met de aanwezige technische voorzieningen van de verzekeringsovereenkomst.

De risicokapitalen overlijden zijn immers een veelvoud van de aanwezige technische voorzieningen. De overige verzekerde risico's (arbeidsongeschiktheid, overlijden door ongeval) zijn beperkt in omvang.

De technische voorzieningen worden belegd in een aantal zeer liquide beleggingscategorieën (overheidsobligaties, bedrijfsobligaties, covered bonds, termijn- en zichtrekeningen). Een mogelijk liquiditeitsprobleem zou kunnen ontstaan wanneer een groot deel van de verzekeringnemers de afkoopwaarde van hun contract zouden opvragen op een moment dat door een (tijdelijke) lage marktwaarde van de beleggingsinstrumenten deze liquiditeitsbehoefte niet of moeilijk kan voldaan worden. Het lijkt aannemelijk dat dit risico eerder beperkt is omwille van het gevoerde productengamma (risicoverzekeringen) aangezien de verzekeringen niet onderschreven zijn vanuit een

'beleggingsperspectief' waardoor het afkoopgedrag minder gecorreleerd is met de evolutie op de financiële markten.

We merken een negatieve correlatie tussen afkoopgedrag en de evolutie op de financiële markten: de schuldsaldoverzekerings wordt afgekocht bij een aanzienlijke daling van de rentevoeten van de onderliggende kredieten. Deze daling van de rentevoeten zorgt voor een stijging in marktwaarde van obligaties. Bij een stijging van de rentevoeten, gaat het afkoopgedrag daarentegen ook sterk verminderen en de marktwaarde van obligaties dalen. Bijgevolg is de situatie van een hoog afkoopgedrag en hoge rentevoeten (lage waarde obligatieportefeuille) onwaarschijnlijk.

De beleggingscategorieën hebben de afgelopen jaren dan ook geen sterke waardedalingen gekend op crisismomenten. Een Europese overheids crisis zou evenwel ook voor Crelan Insurance een sterk negatieve impact op het resultaat veroorzaken.

In de rapportageperiode is er geen materiële verandering opgetreden in deze risico's.

4.4.2. Risicomatiging

Er is niet voorzien in een actieve monitoring van de liquiditeitsrisico.

De liquiditeit van de activa-portefeuille is voldoende liquide. Alle effecten zijn genoteerd op internationale financiële markten. Een beperkte crisis op de obligatiemarkt kan omwille van de aanwezige hoeveelheid liquiditeiten op korte termijn wel opgevangen worden, zelfs bij een verhoogde afkoopaanwezigheid en verhoogd aantal overlijdens.

Het liquiditeitsrisico overlijden blijft beperkt aangezien de productgroepen bij herverzekeraars met uitstekende credit rating (AA of hoger) worden herverzekerd. De huidige herverzekeringsovereenkomst voorziet dat voor belangrijke schadegevallen de herverzekeraar tot een contante betaling overgaat. Voor minder belangrijke schadegevallen wordt periodiek een afrekening gemaakt waardoor een timing verschil van maximaal enkele maanden ontstaat.

Om de liquiditeit structureel voldoende hoog te houden, zijn transacties met impact op de liquiditeit sterk beperkt. In de beleggingspolitiek wordt voor investeringen een minimale liquiditeit geëist. Effectenontleningen en andere operaties met sterk negatieve impact op de liquiditeit zijn niet toegestaan.

Crelan Insurance kent geen interne limieten op het vlak van liquiditeit.

4.4.3. Risicogevoeligheid

Aan de kant van de technische voorzieningen, wordt het liquiditeitsrisico opgevangen door het afsluiten van een herverzekeringscontract dat toelaat om op korte termijn over de liquiditeiten te beschikken om grote/veel overlijdens te kunnen uitbetalen. Op langere termijn wordt het risico van grote/veel overlijdens door wijzigingen aan de onderliggende sterfte opgevangen door de aanpassingsclausules in de algemene voorwaarden.

De beleggingsstrategie voorziet ook om slechts heel beperkt in weinig liquide effecten te investeren en voorziet niet in de mogelijkheid om effecten uit te lenen of in pand te geven. Naast obligaties wordt een aanzienlijk deel van de reserves in cash aangehouden.

Gezien de kwalitatief lage gevoeligheid voor het liquiditeitsrisico (herverzekering, beleggingspolitiek) werd er geen uitgebreide stress- en gevoeligheidsanalyse in het luik liquiditeitsrisico opgenomen.

4.4.4. Toekomstige premies

Het totaalbedrag van de in toekomstige premies vervatte verwachte winst bedraagt 51 mio EUR.

4.5. Operationeel risico

4.5.1. Risicopositie

4.5.1.1. Beoordeling operationeel risico

Het operationeel risico betreft het risico van verlies of kost als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, mensen en systemen of externe gebeurtenissen. Het operationeel risico wordt beheerd en opgevolgd door de dienst Permanente Controle & Operationele Risico's en het OpRisk Comité van Crelan Bank met behulp van boordtabellen en analyses. De operationele risico's volgen de events categorisatie van Basel II.

Het beheer van de operationele risico's is gebaseerd op:

1. Een strategie en politiek dat jaarlijks wordt herzien, met het bepalen van een risico-tolerantie en waarschuwinglimieten.
2. KRI's (Key Risk Indicators) onder de vorm van indicators van permanente controles
3. Een proces van RSA (Risk Self-Assessment) onder de vorm van een cartografie van de operationele risico's.
4. Het maandelijks verzamelen van incidenten, het zoeken en analyseren van de oorzaak, en het bepalen van acties. Voor significante incidenten wordt gerapporteerd aan het OpRisk comité. Elke entiteit en proces van de bank/verzekeraar maakt deel uit van het beheer van de operationele risico's en is dus een onderdeel van de cartografie en het rapporteren van incidenten.

Voor elke entiteit van de bank/verzekeraar worden de processen en de eigenschappen gedefinieerd in de assessments. Voor elk proces wordt vervolgens de operationele risico's en de mogelijke verliezen (verwachte verliezen per jaar en mogelijke onverwachte verliezen per incident) en gevolgen bepaald.

Incidenten worden gerapporteerd via een net van correspondenten. De kostprijs van een incident kan zowel een financieel verlies als het aantal gepresteerde FTE zijn voor het behandelen van het incident.

4.5.1.2. Beschrijving materiële risico's

De materiële operationele risico's zijn opgenomen in de cartografie bij de groep Crelan. Zij volgen de typische indeling van operationele risico's.

4.5.2. Risicomatiging

Crelan Insurance heeft de nodige processen opgezet om de operationele risico's in kaart te brengen en actief te verminderen.

4.5.3. Risicogevoeligheid

Er worden geen stresstests en gevoeligheidsanalyses op het domein operationeel risico uitgevoerd. De gevoeligheid van sleutelprocedures voor interne en externe fraude werd geanalyseerd.

4.6. Andere materiële risico's

Er werden geen andere materiële risico's vastgesteld.

5. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

5.1. Activa

5.1.1. Overzicht

			Solvency II value	Statutory accounts value
Goodwill			-	-
Deferred acquisition costs			-	-
Intangible assets			-	8.421,85
Deferred tax assets			-	-
Pension benefit surplus			-	-
Property, plant & equipment held for own use			-	-
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)			57.251.461,37	52.013.332,70
	Property (other than for own use)		-	-
	Holdings in related undertakings, including participations		-	-
	Equities		14.000,00	14.000,00
		Equities - listed	-	-
		Equities - unlisted	14.000,00	14.000,00
	Bonds		57.237.461,37	51.999.332,70
		Government Bonds	50.354.394,08	46.248.643,90
		Corporate Bonds	6.883.067,29	5.750.688,80
		Structured notes	-	-
		Collateralised securities	-	-
	Collective Investments Undertakings		-	-
	Derivatives		-	-
	Deposits other than cash equivalents		-	-
	Other investments		-	-
Assets held for index-linked and unit-linked contracts			-	-
Loans and mortgages			-	-
	Loans on policies		-	-
	Loans and mortgages to individuals		-	-
	Other loans and mortgages		-	-
Reinsurance recoverables from:			2.853.088,47	1.539.568,17
	Non-life and health similar to non-life		-	-

		Non-life excluding health	-	-
		Health similar to non-life	-	-
	Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked		2.853.088,47	1.539.568,17
		Health similar to life	-	-
		Life excluding health and index-linked and unit-linked	2.853.088,47	1.539.568,17
	Life index-linked and unit-linked		-	-
Deposits to cedants			-	-
Insurance and intermediaries receivables			-	-
Reinsurance receivables			1.021.398,71	1.021.613,96
Receivables (trade, not insurance)			882.129,56	881.914,31
Own shares (held directly)			-	-
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in			-	-
Cash and cash equivalents			8.626.460,91	8.626.460,91
Any other assets, not elsewhere shown			16.760,84	16.760,84
Total assets			70.651.299,86	64.108.072,74

De cijfers in de kolom statutaire jaarrekening werden aangepast in vergelijking met de neergelegde jaarrekening om rekening te houden met verworven interest. In de onderstaande bespreking beschouwen we als materiële activaklassen:

de investeringen, reinsurance recoverables, Cash and cash equivalents.

De overige activaklassen zijn of niet materieel, of vertonen geen verschil met de waardering volgens de statutaire jaarrekening.

5.1.2. Investerings en beschikbare waarden

5.1.2.1. Obligaties

Grondslag	Solvency II Marktwaaarde (incl. accr. Int)	Jaarrekening BE GAAP Boekwaarde (incl. accr. Int) op afsluitdatum	Jaarrekening BE GAAP Boekwaarde (excl. accr. Int) op afsluitdatum
Bonds	57.237.461,37	51.999.332,70	51.164.891,58
Government Bonds	50.354.394,08	46.248.643,90	
Corporate Bonds	6.883.067,29	5.750.688,80	

Het verschil vindt zijn grond in de basisregels voor waardering opgelegd in de L1 en L2 teksten: waardering aan marktwaaarde in plaats van boekwaarde (LOCOM).

Het materiële verschil tussen de waardering aan marktwaaarde en de waardering aan boekwaarde vindt zijn oorsprong in de sterke daling van de interestvoeten voor de historische portefeuille. Voor bepaalde recente aankopen is het verschil marktwaaarde min boekwaarde echter negatief.

5.1.2.2. Beschikbare waarden: deposito's bij kredietinstellingen (termijn)

Jaarrekening BE GAAP: boekwaarde (zonder accrued interests)

Solvency II: nominale waarde + accrued interests

	Solvency II	Jaarrekening BE GAAP
Grondslag	Nominale waarde	Boekwaarde
Bonds	8.626.460,91	8.626.460,91

5.1.2.3. Waardering en analyse

Op recente aankopen zijn er daarentegen latente minwaarden.

5.1.3. Deel van de herverzekeraars

Grondslag	Solvency II	Jaarrekening BE GAAP
	Gedeelte van de herverzekeraars in de sterfgevallen (cfr. jaarrekening)+ recoverables t.g.v. herverzekering met correctie voor default risk. De recoverables worden op dezelfde kwantitatieve basis berekend als de overeenkomstige cashflow out voor de Best Estimate maar met toepassing van een eigen behoud per contract en worden verrekend met de herverzekeringspremies. Het positieve verschil is het gevolg van het verschil in kostprijs tussen het risicotarief in de Best Estimate en het risicotarief van het herverzekeringstarief.	gedeelte van de herverzekeraars in de technische reserve, dit stemt overeen met het gedeelte van de schadeprovisie (sterfgevallen) die ten laste valt van de herverzekeraar. Enkel het sterfterisico is herverzekerd.
Reinsurance recoverables	2.853.088,47	1.539.568,17

In Solvency II wordt er rekening gehouden met de herverzekering van de komende jaren.

De impact hiervan heeft een positieve invloed op de waardering van de recoverables.

5.2. Technische Voorzieningen

Crelan Insurance kent slechts één materiële branche: de levensverzekeringen die zij onderschrijft waarin een belangrijk overlijdensrisico aanwezig is (schuldsaldo- en financieringssaldoverzekering). In de praktijk zijn dit overlijdensverzekeringen met een reserve 0 op de voorziene einddatum.

5.2.1. Overzicht

	31/12/2016-SII	31/12/2015-SII	31/12/2016-BE GAAP
Classificatie	Branche: Andere Levensverzekeringen	Branche: Andere Levensverzekeringen	Branche: Leven Tak 21 (Belgische wetgeving)
Grondslag	Schadereserve BE GAAP + Berekening Best Estimate Leven (belangrijkste assumpties: sterftekans, afkoopkans, kostenhypothese)	Schadereserve BE GAAP + Berekening Best Estimate Leven (belangrijkste assumpties: sterftekans, afkoopkans, kostenhypothese)	Berekening volgens neergelegd technisch dossier (Reserve Leven). Vaststelling verzekerd bedrag door schadebeheerder (provisie schade).
Basisgegevens berekening	Verzekerde bedragen, geslacht, geboortedatum verzekerde personen, rookgedrag verzekerde personen, verdisconteringscurve.	Verzekerde bedragen, geslacht, geboortedatum verzekerde personen, rookgedrag verzekerde personen, verdisconteringscurve.	Afkoopwaarde contract voor toepassing afkooppenalisatie. Grondslag volgens technisch dossier.
Gross Best Estimate	-10.489.532,31		
Total recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due to counterparty default	2.853.231,14		
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	2.853.088,47		
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re	-13.342.620,78		
Beste Schatting	-10.489.532,31	NVT	
Risicomarge	20.283.471,29	NVT	
Technische Voorzieningen	9.793.938,98	NVT	42.380.847,31
- Reserve Leven			40.711.991,38
- Schadereserve			1.668.855,93

5.2.2. Beschrijving van de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die voor de waardering ervan voor solvabiliteitsdoeleinden zijn gehanteerd.

De grondslagen voor de berekening worden gevormd door de cashflowmodellering van uitkeringen overlijden, uitkeringen afkopen en kosten. Hiervoor wordt rekening gehouden met de verzekerde bedragen, de afkoopkans, de sterftekans en kostenhypothese.

Er wordt voor de overlijdensverzekeringen rekening gehouden met alle toekomstige kasstromen. Deze kasstromen worden berekend op basis van een aantal parameters (afkoop, overlijdenskans, verzekerde bedragen) en geactualiseerd. De actuariële details (gebruikte sterftetafel en percentages) zijn beschreven in het periodiek toezichtrapport. De parameters zijn eerder conservatief.

Voor de Best Estimate wordt geen rekening gehouden met vereenvoudigde berekeningen.

Voor de risicomarge wordt gewerkt met een vereenvoudigde berekening gebaseerd op een prorata van de SCR (gecorrigeerd voor neutralisatie marktrisico) volgens de voorziene evolutie van de wiskundige reserve. Hier wordt de CoC (cost of capital) op toegepast en verdisconteerd volgens de normale euro EIOPA curve.

De berekening is deterministisch en houdt rekening met een vooraf bepaalde sterfte- en afkoopkans. Er worden geen simulaties uitgevoerd van afkoop/sterfte/economisch scenario, maar wel rekening gehouden met tijdwaarde door actualisatie van de kasstromen. De parameterkeuze maakt gebruik van expert judgement en wordt ieder jaar opnieuw gedocumenteerd door de risk management functie en de Actuariële Functie.

Het proportionaliteitsbeginsel wordt ingeroepen voor een beperkt aantal aanvullende dekkingen die onderschreven worden met een wiskundige reserve ruimschoots onder de materialiteitsdrempel.

Er wordt rekening gehouden met toekomstige premieontvangsten (contractgrens).

5.2.3. Mate van onzekerheid

Er werden verschillende combinaties parameters vergeleken. Het verhogen van de afkoopkans, verlaagt de provisie voor sterfte in de contracten. Afkopen en overlijdens compenseren elkaar gedeeltelijk. Dit verlaagt de onzekerheid over de hoogte van de technische provisies. Bovendien werd in de vergelijking van de parameters gekeken naar de stabiliteit op het vlak van de SCR ratio. De SCR ratio reageert eerder beperkt op kleine wijzigingen in de parameterkeuze. De voornaamste gevoeligheid zit op de parameter die de sterfte definieert.

5.2.4. Toelichting materiële verschillen tussen grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die voor de waardering ervan voor solvabiliteitsdoeleinden zijn gehanteerd en deze voor de waardering in de jaarrekening

De waardering in de jaarrekening volgt de actuariële formules voor de berekening van de wiskundige reserves zoals opgemaakt in het technische dossier neergelegd bij de bevoegde instanties.

De belangrijkste bron van verschillen zijn de opname van toekomstige premies in de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden (verschil contractgrens) en verschillen in de toegepaste sterftekans en kostenstructuren. Het wijzigen van de contractgrens door het niet aanvaarden van toekomstige premies leidt tot een onrealistische sterke verhoging van de kapitaalratio.

5.2.5. Verklaring aanpassingen

Crelan Insurance past geen matchingopslag toe.

Crelan Insurance past geen volatiliteitsaanpassing toe.

Crelan Insurance maakt geen gebruik van de in artikel 308 quater van Richtlijn 2009/138/EG bedoelde risicovrije rentetermijnstructuur.

Crelan Insurance maakt geen gebruik van de in artikel 308 quinquies van Richtlijn 2009/138/EG bedoelde overgangsaftrek.

5.2.6. Herverzekering

De bedragen die verhaald kunnen worden op de herverzekeraars werden besproken bij de Activa onder 5.1.3 - Deel van de herverzekeraars.

5.2.7. Materiële wijzigingen

Er zijn geen materiële wijzigingen in de relevante veronderstellingen die in vergelijking met de vorige rapportageperiode bij de berekening van technische voorzieningen zijn gemaakt.

5.3. Andere verplichtingen

5.3.1. Overzicht

Other technical provisions		-	
Contingent liabilities	-	-	
Provisions other than technical provisions	-	-	
Pension benefit obligations	-	-	
Deposits from reinsurers	-	-	
Deferred tax liabilities	13.300.333,04		-
Derivatives	-		-
Debts owed to credit institutions	-		-
Debts owed to credit institutions resident domestically	-		
Debts owed to credit institutions resident in the euro area other than domestic	-		
Debts owed to credit institutions resident in rest of the world	-		
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	-		-
Debts owed to non-credit institutions	-		
Debts owed to non-credit institutions resident domestically	-		
Debts owed to non-credit institutions resident in the euro area other than domestic	-		
Debts owed to non-credit institutions resident in rest of the world	-		
Other financial liabilities (debt securities issued)	-		
Insurance & intermediaries payables	9.478,64		9.478,64
Reinsurance payables	1.161.642,72		1.161.642,72
Payables (trade, not insurance)	6.365.622,60		6.365.622,60
Subordinated liabilities	-		-
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	-		-
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	-		-
Any other liabilities, not elsewhere shown	521.703,09		521.703,09
Total liabilities (incl. Technical Provisions)	31.152.719,07		50.439.294,36

5.3.2. Deferred Tax Liabilities

Het bestaan van verschillen in waardering van zowel actief als technische voorzieningen in vergelijking met de BE GAAP waardering geeft aanleiding tot de creatie van toekomstige winsten die echter wel belastbaar zijn. Deze toekomstige belastingen worden geboekt als "Uitgestelde Belastingen".

Er wordt uitgegaan van een aanslagvoet van 33,99% op het overschot assets minus liabilities.

Aangezien BE GAAP geen rekening houdt met deze toekomstige winsten, is het logisch dat er in BE GAAP geen uitgestelde belastingen voorkomen in de balans van Crelan Insurance.

5.3.3. Schulden

Crelan Insurance heeft enkel niet-bancaire schulden op korte termijn. Een groot deel hiervan zijn schulden aan de herverzekeraars en schulden aan belastingen, sociale zekerheidsbijdragen. De overige schulden betreffen voornamelijk verplichtingen ten opzichte van Crelan, Europabank en de agenten (betalingen commissies).

Er is voor geopteerd om omwille van de korte termijn van deze schulden (< 1 jaar) de waardering uit de boekhouding over te nemen. Derhalve zijn er geen materiële verschillen tussen de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die de onderneming voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden heeft gehanteerd en die welke zij voor de waardering ervan in de jaarrekening heeft gehanteerd.

5.3.4. Any other liabilities: overlopende rekeningen van het passief

De overlopende rekeningen betreffen toe te rekenen kosten.

Er is voor geopteerd om omwille van de korte termijn de waardering uit de boekhouding over te nemen. Derhalve zijn er geen materiële verschillen tussen de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die de onderneming voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden heeft gehanteerd en die welke zij voor de waardering ervan in de jaarrekening heeft gehanteerd.

5.4. Alternatieve waarderingmethoden

Crelan Insurance maakt geen gebruik van alternatieve waarderingmethoden.

5.5. Andere materiële informatie over de waardering van activa en passiva

Geen andere materiële informatie te melden over de waardering van activa en passiva.

6. Kapitaalbeheer

6.1. Beheer van het eigen vermogen

Het Directiecomité bespreekt maandelijks de evolutie van de SCR en MCR.

De Raad van Bestuur bespreken de evolutie van de SCR en MCR op elke zitting.

Wanneer uit de bespreking op de Raad van Bestuur van een Solvency II-verslag of een ORSA-verslag de behoefte blijkt tot een kapitaalverhoging, worden de nodige acties ondernomen. Hierbij wordt rekening gehouden met een planningshorizon van 3 jaar.

Indien het een bijzondere ORSA betreft, zal de kapitaalbehoefte deel uitmaken van de planning van het te onderzoeken project.

6.2. Kapitaalstructuur - Overzicht

		Totaal	Tier 1 - Unrestricted
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35	Ordinary share capital (gross of own shares)	5.500.000,00	5.500.000,00
	Surplus funds	8.168.778,38	8.168.778,38
	Reconciliation reserve	24.016.562,61	24.016.562,61
Total basic own funds after deductions		37.685.340,99	37.685.340,99
Available and eligible own funds	Total available own funds to meet the SCR	37.685.340,99	37.685.340,99
	Total available own funds to meet the MCR	37.685.340,99	37.685.340,99
	Total eligible own funds to meet the SCR	37.685.340,99	37.685.340,99
	Total eligible own funds to meet the MCR	37.685.340,99	37.685.340,99
SCR		19.819.044,66	
MCR		5.325.749,15	
Ratio of Eligible own funds to SCR		190,15%	
Ratio of Eligible own funds to MCR		707,61%	

Het eigen vermogen volgens de Solvency II normen bestaat uit twee componenten: het BE GAAP eigen vermogen (kapitaal + reserves + overgedragen winsten) en de reconciliatiereserve. Crelan Insurance heeft tot dusver steeds vastgehouden aan deze eenvoudige kapitaalstructuur en heeft dus enkel Tier 1- unrestricted kapitaal. In de voorbije rapportageperiode hebben zich geen noemenswaardige veranderingen voorgedaan in de kapitaalstructuur.

6.3. Toelichting materiële verschillen tussen het in de jaarrekening van de onderneming opgenomen aandelenkapitaal en het positieve verschil van activa ten opzichte van verplichtingen zoals berekend voor solvabiliteitsdoeleinden

Het materiële verschil tussen het in de jaarrekening van de onderneming opgenomen aandelenkapitaal en het positieve verschil van activa ten opzichte van verplichtingen zoals berekend voor solvabiliteitsdoeleinden kan het best met onderstaande tabel verklaard worden:

Excess of assets over liabilities - attribution of valuation differences	
Difference in the valuation of assets	6.543.227,12
Difference in the valuation of technical provisions	32.586.908,33
Difference in the valuation of other liabilities	-13.300.333,04
Total of reserves and retained earnings from financial statements	13.668.778,38
Other, please explain why you need to use this line	
Reserves from financial statements adjusted for Solvency II valuation differences	
Excess of assets over liabilities attributable to basic own fund items (excluding the reconciliation reserve)	13.668.778,38
Excess of assets over liabilities	39.498.580,79

De verschillen komen voornamelijk voort uit het verschil in waardering van de technische voorzieningen, activa (investeringen, recoverables) en andere verplichtingen (deferred taxes) die al elders werden toegelicht. De reconciliatiereserve (24.016.562,61 EUR) vormt het gros van de excess of assets over liabilities (39.498.580,79 EUR) en komt voort uit de gevolgde assumpties voor de technische voorzieningen.

6.4. Solvabiliteitskapitaalvereiste

De onderneming gebruikt voor alle modules de standaardformule.

Crelan insurance maakt geen gebruik van vereenvoudigde berekeningen en maakt eveneens geen gebruik van USP.

De BSCR is al volgt samengesteld:

	Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement
Basic Solvency Capital Requirement		
Market risk	2.074.261,06	2.074.261,06
Counterparty default risk	1.864.690,66	1.864.690,66
Life underwriting risk	28.150.309,79	28.150.309,79
Health underwriting risk	-	-
Non-life underwriting risk	-	-
Diversification	-2.804.541,01	-2.804.541,01
Intangible asset risk	-	-
Basic Solvency Capital Requirement	29.284.720,50	29.284.720,50

De SCR wordt aldus berekend:

Calculation of Solvency Capital Requirement		
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation		-
Operational risk		739.585,91
Loss-absorbing capacity of technical provisions		-
Loss-absorbing capacity of deferred taxes		-10.205.261,75
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC		-
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on		19.819.044,66
Capital add-on already set		-
Solvency capital requirement		19.819.044,66
Other information on SCR	Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	-
	Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	-
	Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	-
	Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	-
	Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	-

	Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	No adjustment
	Net future discretionary benefits	-

In de afgelopen rapportageperiode werd er een stijging van de SCR vastgesteld in lijn met de aangroei van de portefeuille. Dit had echter geen reëel effect op de solvabiliteitspercentages.

6.5. Minimumkapitaalvereiste

In onderstaande tabel kunnen de basisgegevens voor de berekening van de minimumkapitaalvereiste worden teruggevonden.

	Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations		
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	-	
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	-	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	-	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	-12.158.388,24	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations		7.608.213.069,92
Overall MCR calculation		
Linear MCR	5.325.749,15	
SCR	19.819.044,66	
MCR cap	8.918.570,10	
MCR floor	4.954.761,17	
Combined MCR	5.325.749,15	
Absolute floor of the MCR	3.700.000,00	
Minimum Capital Requirement	5.325.749,15	

In de afgelopen rapporteringsperiode werd er een stijging van de MCR vastgesteld in lijn met de aangroei van de portefeuille. Dit had echter geen reëel effect op de solvabiliteitspercentages.